

Алієва-Барановська В., доцент кафедри менеджменту ЗЕД (МАУП), к.ю.н.

Про затвердження порядку державної реєстрації договорів комерційної концесії (субконцесії)

У статті аналізуються основні положення порядку державної реєстрації договорів комерційної концесії. Комерційна концесія є відносно новим явищем у господарському житті та на юридичному терені України. Не всі аспекти цього явища встигли збагнути юридична теорія і практика, зокрема, у зв'язку з реєстраційними питаннями комерційної концесії (субконцесії).

Ключові слова: Цивільний кодекс, Господарський кодекс, комерційна концесія, субконцесія, інтелектуальна власність.

В статье анализируются основные положения порядка государственной регистрации договоров коммерческой концессии. Коммерческая концессия является относительно новым явлением в хозяйственной жизни и в правовом поле Украины. Не все аспекты этого явления осознаны юридической теорией и практикой, в частности, в связи с регистрационными вопросами коммерческой концессии (субконцессии).

Ключевые слова: Гражданский кодекс, Хозяйственный кодекс, коммерческая концессия, субконцессия, интеллектуальная собственность.

This article analyzes the main provisions of the state registration of commercial concession. Commercial concession is a relatively new phenomenon in economic life and in the legal field Ukraine. Not all aspects of these phenomenon had time to be understood by the legal theory and practice, particularly in relation to registration matters of commercial concession (subconcession).

Keywords: Civil Code, Commercial Code, commercial concession, sub concession, intellectual property.

Актуальність. У Цивільному кодексі України (далі — ЦК України), ухваленому 16 січня 2003 року [1] та Господарському кодексі України (далі — ГК України), ухваленому того ж дня [2] поняття «комерційна концесія» синоніму не має. В проекті Цивільного кодексу України від 25 серпня 1996 року [3], опрацьованому групою на чолі з тодішнім міністром юстиції С.П. Головатим, переважно вживалося поняття франчайзинг. Комерційна концесія (франчайзинг) є актуальним явищем як для світу у цілому, так і України зокрема. В Україні це явище є відносно новим і ще не до кінця зрозумілим, в т.ч. з точки зору права.

Дослідження і публікації. Про франчайзинг в Україні вже з'явилося чимало публікацій. Є внесок і автора цих рядків. Зокрема, вона є співавтором розділу 11 «Франчиза» («Франчайзинг») у книзі [4] та розділу 12 «Франчайзинг» («Франчиза») у книзі [5]. При цьому, порядок державної реєстрації договорів комерційної концесії в правознавчій літературі ще не висвітлювався, що й спонукало запропонувати до публікації цю статтю.

Метою статті є ознайомлення правничої громадськості та інших читачів з ухваленням 2014 року нормативним актом, що стосується договорів комерційної концесії, та визначення перших кроків на шляху вдосконалення та подальшого організаційно-правового забезпечення реєстрації договорів комерційної концесії (субконцесії).

Результати. Основними нормативно-правовими актами в Україні, що регулюють питання комерційної концесії (субконцесії), є ЦК України та ГК України. До 2014 року жоден з цих нормативних документів фактично не регламентував порядок державної реєстрації договорів комерційної концесії (субконцесії), але його передбачав. Відповідно до ст. 1118 ЦК України, договір комерційної концесії укладається у письмовій формі. У разі недодержання письмової форми договору концесії такий договір вважається

нікчемним (null and void). Договір комерційної концесії підлягає державній реєстрації органом, який здійснив державну реєстрацію правоволодільца. У разі, якщо правоволоділець зареєстрований в іноземній державі, реєстрація договору комерційної концесії здійснюється органом, який здійснив державну реєстрацію користувача. У відносинах з третіми особами сторони договору комерційної концесії мають право посилалися на договір комерційної концесії лише з моменту його державної реєстрації. Все зазначене вище підтверджується також положеннями ст. 376 ГК України. Не всі положення даних нормативно-правових актів могли бути виконані в повному обсязі. Законодавець вказав, що на договір комерційної концесії мають право посилалися інші особи лише у разі його державної реєстрації. У випадках недотримання даної вимоги у сторін відсутня можливість посилалися на його положення перед третіми особами. Такою третьою особою може виступати, наприклад, Податкова служба України.

Саме через цю норму Закону виникла складність в укладенні договору комерційної концесії (субконцесії), оскільки законодавчо не було визначено, який саме державний орган повинен проводити реєстрацію такого роду договорів. Відомо, що ЦК України та ГК України було ухвалено в один і той же день, — 16 січня 2003 року. Тривалий час (близько 10 років) норми ГК і ЦК про державну реєстрацію договорів комерційної концесії не діяли. Концесія ж мала місце. Таке тривале запізнення наводить на думку, що без державної реєстрації договорів комерційної концесії (субконцесії) можна обійтися.

Які ж можливі були раніше варіанти, якщо суб'єктам було необхідно укласти договір комерційної концесії (субконцесії)? По-перше, існувала можливість врегулювати відносини комерційної концесії (субконцесії) комплексом договорів, таких як: ліцензійний договір на торговельну марку, ноу-хау, комерційну таємницю, промисловий зразок, договір на надання консультаційних послуг, рекламних послуг, агентський договір, договір поставки продукції та інші. Звичайно ж, у кожному конкретному випадку потрібно було визначати і підбирати відповідний комплекс договорів, які б максимально захищали права як правоволодільца, так і користувача. Надалі платежі мали здійснюватися за кожним з договорів, які мають вже свій певний податковий статус і особливості. По-друге, можна було звернутися до органів судової влади. Для цього було потрібно отримати письмову відмову держреєстратора та звернутися до адміністративного суду з позовною вимогою. На виконання рішення суду державний реєстратор був зобов'язаний зареєструвати договір. Такий шлях, хоч і займає тривалий час, але вже активно застосовується в договірній практиці.

Можна використовувати режим захисту авторським правом і/або товарним знаком. У першому випадку права переуступаються на фірму — франчайзеру (франчизіару). У другому — франчайзер реєструє торговельну марку (якщо у правовласника її ще немає). За договором франчизи не відбувається передача прав на товарний знак, а надається лише право на його використання. Постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 року № 228 з метою забезпечення захисту прав сторін договору комерційної концесії було вперше визначено та затверджено процедуру державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії).

Процедура державної реєстрації договору комерційної концесії є певним поетапним процесом, який складається з таких складових як [6]: збір необхідних документів; оформлення документів; подача документів державному реєстратору.

Документи для державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії) подаються:

- особисто заявником;
- поштовим відправленням з оголошеною цінністю з описом вкладення;

- в електронній формі через Реєстраційний портал.

Реєстраційний портал надаватиме, зокрема, можливість формувати та подавати документи, необхідні для проведення державної реєстрації. Також через Інтернет-портал заявник зможе отримувати інформацію про стан розгляду поданих ним електронних документів і переглядати скеровані йому державним реєстратором документи.

Порядок державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії) проводиться державним реєстратором юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців у такій послідовності [6] :

- прийняття документів;
- перевірка комплектності документів, що подаються для державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), які вказані в заяві про державну реєстрацію договору комерційної концесії (субконцесії);
- реєстрація заяви у базі даних Єдиного державного реєстру;
- перевірка документів, що подаються для державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), на відсутність підстав для відмови в проведенні державної реєстрації договору;
- внесення запису до Єдиного державного реєстру про державну реєстрацію договору комерційної концесії (субконцесії), договору про внесення змін до цього договору, договору про його розірвання або відмову в її проведенні;
- видача витягу з Єдиного державного реєстру про державну реєстрацію договору комерційної концесії (субконцесії).

Номер, дата та час реєстрації заяви у базі даних Єдиного державного реєстру, формування опису прийнятих документів фіксуються автоматично програмними засобами ведення Єдиного державного реєстру.

Для державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії) подаються такі документи:

- 1) договору комерційної концесії:
 - заява встановленого зразка;
 - договір комерційної концесії;
 - копія документа, що підтверджує реєстрацію іноземної особи як суб'єкта підприємницької діяльності в державі її місцезнаходження (витяг із торговельного, банківського, судового реєстру тощо), — у разі, якщо одна зі сторін договору зареєстрована як суб'єкт підприємницької діяльності в іноземній державі;
 - копія документа, що підтверджує право правоволодільця на об'єкт права інтелектуальної власності;
 - копія документа, що підтверджує повноваження представника, - у разі подання документів уповноваженим представником;
- 2) договору комерційної субконцесії:
 - заява встановленого зразка;
 - договір комерційної субконцесії;
 - документ (договір, рішення, протокол, лист тощо), що підтверджує погодження правоволодільцем умов надання користувачем субкористувачу права користування наданим йому правоволодільцем комплексом прав або їх частиною, — у разі, якщо такі умови не визначені договором комерційної концесії;
 - копія документа, що підтверджує реєстрацію іноземної особи як суб'єкта підприємницької діяльності в державі її місцезнаходження (витяг із торговельного, банківського, судового реєстру тощо), — у разі, якщо одна зі сторін договору зареєст-

рована як суб'єкт підприємницької діяльності в іноземній державі;

- копія документа, що підтверджує повноваження представника, - у разі подання документів уповноваженим представником.

Документом, що посвідчує особу, є паспорт громадянина України, посвідка на проживання особи, яка мешкає в Україні, національний, дипломатичний чи службовий паспорт іноземця або документ, що його заміняє.

Наступне, що слід зауважити, — це вимоги до документів, що подаються для державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії)

Документи, що подаються з цією метою повинні відповідати таким вимогам:

- заява та договір комерційної концесії (субконцесії) повинні бути викладені державною мовою;

- текст заяви та доданих до неї документів повинен бути написаний розбірливо (машинодруком або від руки друкованими літерами);

- прізвище, ім'я, по-батькові фізичних осіб та їх місце проживання, а також найменування юридичних осіб та їх місцезнаходження повинні бути написані повністю;

- документи не повинні містити: підчищення або дописки, закреслені слова та інші виправлення, не обумовлені в них: орфографічні та арифметичні помилки; заповнюватися олівцем; містити пошкодження, які не дають змоги однозначно тлумачити їх зміст;

- електронні документи повинні бути оформлені згідно з вимогами законодавства у сфері електронних документів та електронного документообігу, а також електронного цифрового підпису;

- договір комерційної концесії (субконцесії), що оформлюється у вигляді електронного документа, засвідчується електронними цифровими підписами сторін договору. Інші електронні документи засвідчуються електронним цифровим підписом заявника;

- відскановані документи, які подаються в електронній формі через Реєстраційний портал, повинні бути придатні для сприйняття їх змісту людиною та повинні мати: формат зображення: чорно-біле; роздільну здатність: 150 x 150 точок на дюйм; глибину кольору: 4 біти; формат готового файлу: компресований багатосторінковий TIFF; документи, які містять більше однієї сторінки, скануються в один файл;

- документ, що підтверджує повноваження діяти від імені іноземної особи, та документ, що підтверджує право правоволодільця на об'єкт права інтелектуальної власності, виданий компетентним органом іноземної держави, повинні бути легалізовані (консульська легалізація чи проставлення апостиля) в установленому законодавством порядку, якщо інше не встановлено міжнародними договорами;

- у разі подання заяви та доданих до неї документів поштовим відправленням, підпис заявника на заяві, копії документа, що підтверджує реєстрацію іноземної особи як суб'єкта підприємницької діяльності в державі її місцезнаходження, копії документа, що підтверджує право правоволодільця на об'єкт права інтелектуальної власності, та копії документа, що посвідчує повноваження представника, засвідчуються нотаріально;

- судові рішення повинно бути таким, що набрало законної сили;

- документ, викладений іноземною мовою, повинен бути перекладений на державну мову із засвідченням вірності перекладу з однієї мови на іншу або підпису перекладача в установленому порядку;

- якщо заява подається від імені юридичної особи, підпис її уповноваженого представника скріплюється печаткою.

Заявник забезпечує відповідність електронних копій оригіналів документів, що подаються для проведення державної реєстрації договору комерційної концесії

(субконцесії), оригіналам таких документів у паперовій формі.

Відповідно до процедури видача опису прийнятих документів, поданих заявником особисто, поштовим відправленням, електронним документом та результатів розгляду документів, що подаються для державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), здійснюється заявнику через поштове відправлення або електронним документом.

За проведення державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), та за видача витягу з Єдиного державного реєстру плата не справляється.

На паперових копіях документів, що подані для державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), проставляється відмітка «згідно з оригіналом» із зазначенням дати та підпису державного реєстратора.

Державний реєстратор перевіряє наявність електронних документів для державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), за допомогою програмних засобів ведення Єдиного державного реєстру не рідше двох разів на день (у першій та другій половині робочого дня).

Під час відкриття державним реєстратором електронних документів для державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), автоматично надсилається повідомлення про підтвердження факту одержання електронних документів державним реєстратором в електронній формі.

Заява реєструється у базі даних Єдиного державного реєстру.

До Єдиного державного реєстру в день одержання заяви вноситься така інформація:

- дата та номер реєстрації заяви;
- прізвище, ім'я та по-батькові (за наявності), місце проживання та контактний телефон особи, яка подала заяву;
- спосіб надходження заяви (особисто, поштовим відправленням, електронним документом);
- спосіб отримання результатів розгляду документів, поданих для державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), договору про внесення змін до цього договору, договору про його розірвання (особисто, поштовим відправленням, електронним документом).

Під час реєстрації заяви державний реєстратор формує опис прийнятих документів у двох примірниках.

Один примірник опису прийнятих документів державний реєстратор долучає до документів, поданих заявником, а другий примірник видає (направляє простим поштовим відправленням, електронним документом) заявнику.

За відсутності підстав для відмови в проведенні державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), державний реєстратор не пізніше п'яти робочих днів з дати надходження документів:

- вносить до Єдиного державного реєстру запис про державну реєстрацію договору комерційної концесії (субконцесії), та долучає до нього електронну копію договору. У разі подання документів у паперовій формі електронна копія договору виготовляється шляхом сканування;

- видає заявнику витяг з Єдиного державного реєстру про державну реєстрацію договору комерційної концесії (субконцесії), договору про внесення змін до цього договору, договору про його розірвання.

Про державну реєстрацію договору комерційної концесії (субконцесії), договору про внесення змін до цього договору, договору про його розірвання до Єдиного

державного реєстру вносяться такі відомості:

- номер, дата та час запису про державну реєстрацію договору;
- дата укладення та номер (за наявності) договору;
- сторони договору комерційної концесії (субконцесії):
 - для юридичних осіб, які зареєстровані в Україні, - повне найменування юридичної особи, країна резидентства, місцезнаходження та ідентифікаційний код;
 - для юридичних осіб, які зареєстровані в іноземній державі, - повне найменування, країна резидентства, місцезнаходження;
 - для фізичних осіб - підприємців, які зареєстровані в Україні, - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), країна громадянства, місце проживання та реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган доходів і зборів і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);
 - для фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності, які зареєстровані в іноземній державі, - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), країна громадянства, постійне місце проживання на території України або за її межами, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (документа, що його заміняє);
 - предмет договору комерційної концесії (субконцесії);
 - строк дії документа, що підтверджує право правоволодільця на об'єкт права інтелектуальної власності;
 - строк дії договору комерційної концесії (субконцесії);
 - територія використання предмета договору комерційної концесії (субконцесії) щодо певної сфери цивільного обороту (підприємницької діяльності) (за наявності);
 - відмітка про право користувача укласти договір субконцесії, за яким він надає субкористувачу право користування наданим йому правоволодільцем комплексом прав або частиною комплексу прав на умовах, погоджених із правоволодільцем або визначених договором комерційної концесії;
 - відмітка про обов'язок правоволодільця не надавати іншим особам аналогічні комплекси прав для їх використання на закріпленій за користувачем території або утримуватися від власної аналогічної діяльності на цій території;
 - відмітка про обов'язок користувача не конкурувати з правоволодільцем на території, на яку поширюється чинність договору, щодо підприємницької діяльності, яку здійснює користувач з використанням наданих правоволодільцем прав;
 - відмітка про обов'язок користувача не одержувати аналогічні права від конкурентів (потенційних конкурентів) правоволодільця;
 - відмітка про обов'язок користувача погоджувати з правоволодільцем місце розташування приміщень для продажу товарів (виконання робіт, надання послуг), передбачених договором, а також їх внутрішнє і зовнішнє оформлення;
 - електронна копія договору - у разі подання документів у паперовій формі або договір у вигляді електронного документа - у разі подання документів в електронній формі;
 - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), місце проживання та контактний телефон особи, яка подала документи для державної реєстрації договору;
 - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), посада особи, яка внесла запис до Єдиного державного реєстру.

Датою державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії) вважається дата та час внесення відповідного запису до Єдиного державного реєстру.

У витязі з Єдиного державного реєстру про державну реєстрацію договору комерційної концесії (субконцесії) зазначаються:

- 1) відомості про внесення запису до Єдиного державного реєстру:
 - номер, дата та час запису про державну реєстрацію договору;
 - дата укладення та номер (за наявності) договору;
 - сторони договору комерційної концесії (субконцесії):
 - для юридичних осіб, які зареєстровані в Україні, — повне найменування юридичної особи, країна резидентства, місцезнаходження та ідентифікаційний код;
 - для юридичних осіб, які зареєстровані в іноземній державі, — повне найменування, країна резидентства, місцезнаходження;
 - для фізичних осіб-підприємців, які зареєстровані в Україні, — прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), країна громадянства, місце проживання та реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган доходів і зборів і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);
 - для фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності, які зареєстровані в іноземній державі, - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), країна громадянства, постійне місце проживання на території України або за її межами, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (документа, що його заміняє);
 - предмет договору комерційної концесії (субконцесії);
 - строк дії документа, що підтверджує право правоволодільця на об'єкт права інтелектуальної власності;
 - строк дії договору комерційної концесії (субконцесії);
 - територія використання предмета договору комерційної концесії (субконцесії) щодо певної сфери цивільного обороту (підприємницької діяльності) (за наявності);
 - відмітка про право користувача дозволяти іншим особам користуватися наданим йому комплексом прав або часткою цього комплексу прав на умовах комерційної субконцесії, погоджених ним із правоволодільцем або визначених у договорі комерційної концесії;
 - відмітка про обов'язок правоволодільця не надавати іншим особам аналогічні комплекси прав для їх використання на закріпленій за користувачем території або утримуватися від власної аналогічної діяльності на цій території;
 - відмітка про обов'язок користувача не конкурувати з правоволодільцем на території, на яку поширюється чинність договору, щодо підприємницької діяльності, яку здійснює користувач з використанням наданих правоволодільцем прав;
 - відмітка про обов'язок користувача не одержувати аналогічні права від конкурентів (потенційних конкурентів) правоволодільця;
 - відмітка про обов'язок користувача погоджувати з правоволодільцем місце розташування приміщень для продажу товарів (виконання робіт, надання послуг), передбачених договором, а також їх внутрішнє і зовнішнє оформлення;
- 2) номер, дата та час формування витягу;
- 3) прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), посада особи, яка сформувала витяг.

Витяг з Єдиного державного реєстру про державну реєстрацію договору комерційної концесії (субконцесії), договору про внесення змін до цього договору, договору про його розірвання підписується державним реєстратором та скріплюється печаткою.

У разі виявлення стороною договору комерційної концесії (субконцесії) або уповноваженим нею представником у витязі з Єдиного державного реєстру про державну реєстрацію договору комерційної концесії (субконцесії) помилки, допущеної державним реєстратором, сторона договору комерційної концесії (субконцесії) або уповноважений нею представник письмово у п'ятиденний строк повідомляє про це державного реєстратора, який перевіряє відповідність відомостей у Єдиному державному реєстрі інформації, наведеної у поданій заяві. Якщо факт невідповідності підтверджено, державний реєстратор виправляє допущену помилку не пізніше наступного робочого дня з дня надходження повідомлення та видає оновлений витяг з Єдиного державного реєстру про державну реєстрацію договору комерційної концесії (субконцесії), договору про внесення змін до цього договору, договору про його розірвання.

Державний реєстратор відмовляє у проведенні державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), якщо:

- документи не відповідають вимогам, встановленим розділом II цього Порядку;
- документи подані не в повному обсязі;
- документи подані особою, яка не має на це відповідних повноважень;
- Єдиний державний реєстр не містить інформацію про державну реєстрацію праволодільця як юридичної особи або фізичної особи-підприємця або містить інформацію про державну реєстрацію його припинення — у разі, якщо праволодільець підлягає реєстрації на території України як юридична особа або фізична особа-підприємець;
- Єдиний державний реєстр не містить інформацію про державну реєстрацію користувача як юридичної особи або фізичної особи-підприємця або містить інформацію про державну реєстрацію його припинення — у разі, якщо користувач підлягає реєстрації на території України як юридична особа або фізична особа-підприємець;
- договір комерційної концесії не зареєстрований у Єдиному державному реєстрі — у разі державної реєстрації договору про внесення змін до договору комерційної концесії та державної реєстрації договору про розірвання договору комерційної концесії;
- договір комерційної субконцесії не зареєстрований у Єдиному державному реєстрі — у разі державної реєстрації договору про внесення змін до договору комерційної субконцесії та державної реєстрації договору про розірвання договору комерційної субконцесії;
- договором комерційної концесії не передбачено можливості укладення договору комерційної субконцесії — у разі державної реєстрації договору комерційної субконцесії;
- у Єдиному державному реєстрі міститься інформація про державну реєстрацію розірвання договору комерційної концесії, скасування/визнання недійсною державної реєстрації договору комерційної концесії, скасування/визнання недійсним договору комерційної концесії або розірвання договору комерційної концесії на підставі судового рішення — у разі державної реєстрації договору про внесення змін до договору комерційної концесії, договору про розірвання договору комерційної концесії;
- у Єдиному державному реєстрі міститься інформація про державну реєстрацію розірвання договору комерційної субконцесії, скасування/визнання недійсною державної реєстрації договору комерційної субконцесії, скасування/визнання недійсним договору комерційної субконцесії або розірвання договору комерційної субконцесії на підставі судового рішення — у разі державної реєстрації договору про внесення змін до договору комерційної субконцесії, договору про розірвання договору комерційної субконцесії.

За наявності підстав для відмови в проведенні державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), державний реєстратор не пізніше п'яти робочих днів з дати надходження документів:

- вносить до Єдиного державного реєстру запис про відмову в проведенні державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), договору про внесення змін до цього договору, договору про його розірвання;

- видає (надсилає простим поштовим відправленням, електронним документом) заявнику повідомлення про відмову в проведенні державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), договору про внесення змін до цього договору, договору про його розірвання згідно з додатком 4 до цього Порядку із зазначенням підстав для відмови та документи, що подавалися для його державної реєстрації згідно з описом.

Запис про відмову в проведенні державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), договору про внесення змін до цього договору, договору про його розірвання містить такі відомості:

- номер, дата та час запису;

- підстава для відмови;

- прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), посада особи, яка внесла запис до Єдиного державного реєстру.

Повідомлення про відмову в проведенні державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), договору про внесення змін до цього договору, договору про його розірвання підписується державним реєстратором та скріплюється печаткою.

Висновки. Отже, необхідно визначити перші кроки на шляху вдосконалення та подальшого організаційно-правового забезпечення реєстрації договорів комерційної концесії (субконцесії). Такими кроками, зокрема, є: 1) у зв'язку з проголошенням Україною курсу на адаптацію свого національного законодавства до законодавства Європейського Союзу, необхідним є термінове вивчення досвіду з реєстрації (чи відсутності реєстрації) договорів франчайзингу в ЄС і формування відповідних висновків; 2) вважається за доцільне проведення «круглого столу» або форуму у іншому організаційному форматі, що об'єднав би думки та пропозиції компетентних в сфері комерційної концесії народних депутатів, урядовців, науковців і підприємців з метою подальшого опрацювання рішень, що наблизили б вітчизняне законодавство до світових стандартів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 19. — Ст. 144.

2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 19. — Ст. 144.

3. Проект Цивільного кодексу України // Українське право, 1996. № 2(4) спецвипуск.

4. Зовнішньоекономічний менеджмент: навч. посіб. / за ред. д.е.н., проф. І.І. Дахна. К.: Центр учбової літератури, 2012. — 568 с.

5. Дахно І.І. Інтелектуальна власність: навч. посіб.-довідник / І.І. Дахно, В.М. Алієва-Барановська. К.: Центр учбової літератури, 2013. — 382 с.

6. Порядок державної реєстрації договорів комерційної концесії (субконцесії), затверджений наказом Міністерства юстиції України від 29.09.2014 р. № 1601/5 // Офіційний вісник України. — 2014. — № 82. — Ст. 23-46.